
PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

---

*miejscowego planu
zagospodarowania przestrzennego
miasta Dąbrowa Górnicza
dla terenów położonych
w rejonie Fabryki Pełnej Życia*

Egzemplarz: wyłożenie do publicznego wglądu kwiecień 2021 r.

Dąbrowa Górnicza, marzec 2021

Oświadczenie

Oświadczam, że spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn. Dz.U. 2021 poz. 247).

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Marcin Podlódowski

2021-03-13

Karolina Podlódowska

2021-03-13

Karolina Podlódowska

Doradztwo Środowiskowe

karolina.podlowska@gmail.com

502 966 271

Spis treści

1	Wstęp	5
1.1	Przedmiot i podstawy formalno - prawne opracowania	5
1.2	Zakres merytoryczny prognozy	5
1.3	Cel sporządzenia prognozy	6
1.4	Metodyka i forma opracowania prognozy	6
2	Charakterystyka stanu i funkcjonowania środowiska	7
2.1	Położenie administracyjne	7
2.2	Położenie fizyczno-geograficzne	8
2.3	Użytkowanie i zagospodarowanie obszaru objętego projektem mpzp	9
2.4	Budowa geologiczna i surowce mineralne	9
2.5	Rzeźba terenu	11
2.6	Wody podziemne i powierzchniowe	11
2.7	Warunki klimatyczne i jakość powietrza atmosferycznego	16
2.8	Gleby	18
2.9	Zasoby przyrodnicze i różnorodność biologiczna	19
2.10	Walory krajobrazowe i kulturowe	22
2.11	Hałas, wibracje oraz promieniowanie elektromagnetyczne	23
2.12	Zasoby środowiska chronione na podstawie przepisów szczególnych	24
3	Informacje o zawartości, głównych celach mpzp oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami	26
3.1	Zakres terytorialny projektu mpzp	26
3.2	Ogólna charakterystyka ustaleń zawartych w projekcie mpzp	28
3.3	Powiązania projektu mpzp z innymi dokumentami	29
4	Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	29
5	Potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji mpzp	30
6	Istniejące problemy ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu	30
7	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia analizowanego projektu mpzp	31
8	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko	33
8.1	Powierzchnia ziemi	33
8.2	Jakość powietrza atmosferycznego i warunki klimatyczne	34

8.3	Wody podziemne i powierzchniowe.....	34
8.4	Zasoby przyrodnicze i poziom różnorodności biologicznej.....	35
8.5	Krajobraz.....	36
8.6	Hałas, wibracje oraz promieniowanie elektromagnetyczne.....	36
8.7	Zdrowie i warunki życia ludzi.....	36
8.8	Ryzyko wystąpienia poważnych awarii.....	36
8.9	Zabytki i dobra materialne.....	36
8.10	Oddziaływania transgraniczne.....	37
9	Propozycje innych niż w projekcie mpzp rozwiązań alternatywnych a także zapobiegających, ograniczających lub kompensujących negatywne oddziaływania na środowisko.....	37
10	Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu mpzp oraz częstotliwość jej przeprowadzania.....	37
11	Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	38
12	Materiały źródłowe. Akty prawne, publikacje i opracowania dokumentacyjne.....	41
13	Spis Rysunków.....	43

1 Wstęp

1.1 Przedmiot i podstawy formalno - prawne opracowania

Przedmiotem prognozy oddziaływania na środowisko są ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (mpzp), zgodnie z podjętą uchwałą Nr XIV/199/2019 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 11 września 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia "Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza dla terenów położonych w rejonie Fabryki Pełnej Życia".

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko wynika z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Organ administracji opracowujący projekt dokumentu, obligatoryjnie sporządza prognozę oddziaływania na środowisko i przedkłada go instytucjom i organom właściwym do zaopiniowania i uzgodnienia projektu dokumentu a także jest on przedmiotem społecznej oceny – podlega wyłożeniu do publicznego wglądu, a jej ustalenia mogą mieć wpływ na decyzję rady gminy w sprawie jego uchwalenia. Również ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, nakłada obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko.

Ramy prawne stanowią także dokumenty ustanowione na szczeblu międzynarodowym:

- Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów dla środowiska (Dz. Urz. WE L197 z dnia 21 lipca 2001 r.), tzw. Dyrektywa SEA,
- Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylająca dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 2003 r.),
- Dyrektywa 2003/35/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz. Urz. WE L 156 z dnia 25 czerwca 2003 r.).

1.2 Zakres merytoryczny prognozy

W oparciu o art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, wystąpiono o uzgodnienie zakresu oraz stopnia

szczegółowości niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko, uzyskując uzgodnienia zawarte w pismach:

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach – pismo znak: WOOŚ.411.93.2020.AOK z dnia 22.07.2020 r.

Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Dąbrowie Górniczej – pismo znak: NS/ZNS/522.239.3909.8/2020 z dnia 03.07.2020 r.

1.3 Cel sporządzenia prognozy

Prognoza obejmuje ocenę najbardziej prawdopodobnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska, jakie mogą być skutkiem dyspozycji przestrzennych zawartych w ustaleniach analizowanego projektu mpzp. Celem prognozy jest również pełna informacja dla podmiotów mpzp, tj. wnioskodawców, społeczności lokalnej i samorządów o skutkach przyjętej polityki przestrzennej dla środowiska przyrodniczego.

1.4 Metodyka i forma opracowania prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko była sporządzana równolegle z pracami związanymi z projektem mpzp, w celu umożliwienia ewentualnych korekt w tym projekcie. Zakres tematyczny i problemowy opracowania dostosowany został do uwarunkowań środowiskowych. Analizowane były archiwalne materiały kartograficzne, planistyczne, inwentaryzacyjne, projektowe, studialne, dokumentacje hydrogeologiczne i geologiczne, opracowanie ekofizjograficzne, rejestry zabytków i ewidencje dóbr kultury oraz obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Rozeznano i scharakteryzowano ukształtowanie terenu i budowę geologiczną, warunki gruntowe, wody powierzchniowe i podziemne, warunki klimatyczne, gleby, faunę i florę, obszary prawnie chronione oraz stan jakości poszczególnych komponentów środowiska i stopień ich degradacji. Powyższe komponenty poddano ocenie pod kątem ewentualnych zmian, wynikających z przyjętych rozwiązań zagospodarowania poszczególnych terenów w projekcie mpzp przy zastosowaniu analiz porównawczych i powiązań przyczynowo – skutkowych. Posłużono się również metodami: indukcyjno-opisową, analogii środowiskowych oraz analiz kartograficznych. Zaproponowano działania i przedsięwzięcia zmierzające do ograniczenia negatywnego wpływu proponowanych rozwiązań planistycznych na środowisko przyrodnicze.

Oceny i analizy uwarunkowane były jakością i skalą materiałów źródłowych oraz danymi udostępnianymi przez stosowne instytucje.

Przy opracowaniu poszczególnych zagadnień środowiska przyjęto ustawowe definicje podstawowych pojęć podane w przepisach odrębnych.

Opracowanie składa się z części opisowej ilustrowanej fotografiami wraz z tematycznymi mapkami w postaci schematów (spis zamieszczony na końcu tekstu).

2 Charakterystyka stanu i funkcjonowania środowiska

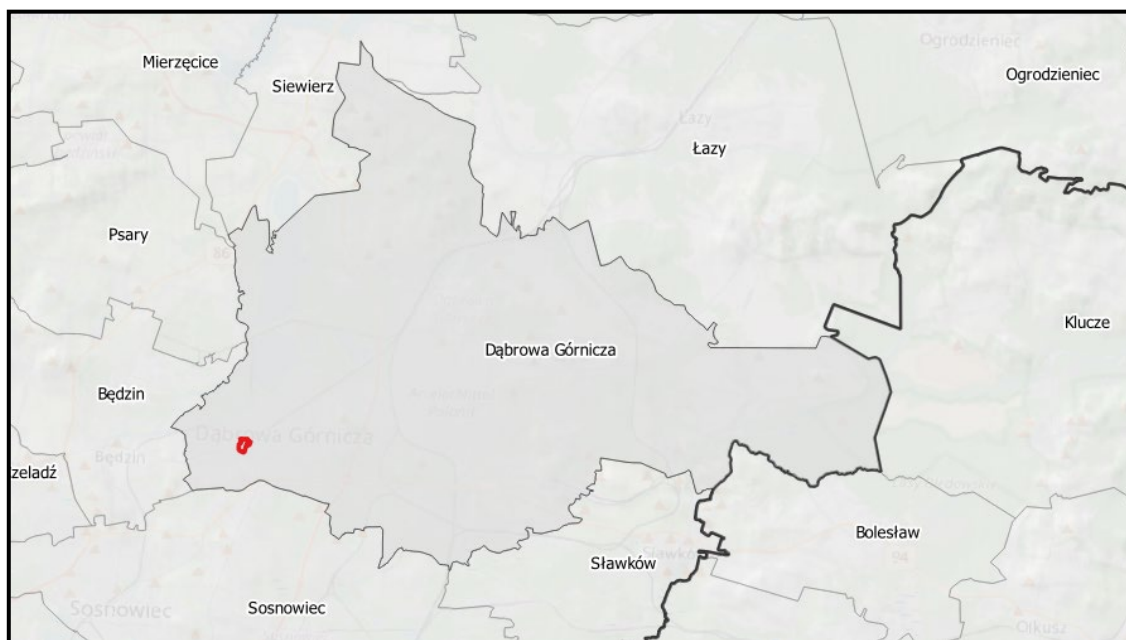
W rozdziale dokonano krótkiej charakterystyki środowiska obszaru będącego przedmiotem mpzp, a w szczególności rozpoznaniu pod względem budowy geologicznej i rzeźby, warunków hydrologicznych, klimatycznych, gleb, bioróżnorodności fauny i flory, zasobów krajobrazowych oraz obecnego sposobu użytkowania terenów objętych opracowaniem mpzp.

2.1 Położenie administracyjne

Obszar objęty projektem zlokalizowany jest w zachodniej części województwa śląskiego, na terenie miasta na prawach powiatu Dąbrowa Górnicza. Obszar zlokalizowany jest w zachodniej części miasta, pomiędzy ulicami Królowej Jadwigi, Kolejową, Górników Redenu, Marii Konopnickiej i aleją Tadeusza Kościuszki. Położenie względem granic miasta Dąbrowa Górnicza przedstawia poniższa rycina 1.

Miasto Dąbrowa Górnicza graniczy z:

- Gminą Psary oraz Będzin: od zachodu,
- Gminą Siewierz: od północnego – zachodu,
- Gminą Łazy: od północnego - wschodu,
- Gminą Klucze: od wschodu,
- Gminą Bolesław: od południowego – wschodu,
- Gminą Sławków: od południa,
- Miastem Sosnowiec: od południowego – zachodu.

Ryc. 1. Położenie administracyjne obszaru
źródło: opracowanie własne na podstawie danych z geoportal.gov.pl

2.2 Położenie fizyczno-geograficzne

W 2018 r. grupa 26 naukowców z 14 uczelni i instytucji naukowych (m.in. Jerzy Solon, Andrzej Richling, Wiesław Ziąja) opublikowała w czasopiśmie *Geographia Polonica*, zmodyfikowaną wersję podziału Polski na regiony fizycznogeograficzne. Nowy podział jest modyfikacją podziału J. Kondrackiego i A. Richlinga z 1994 r. Został on wykonany ze szczegółowością 1:50.000, a granice mezoregionów zostały ustalone z wykorzystaniem najnowszych danych i ich analiz w systemach GIS, jak również z uwzględnieniem podziałów regionalnych, opracowanych w ostatnich latach w poszczególnych ośrodkach akademickich.

Położenie obszaru na tle aktualnego podziału Polski (Solon i in. 2018).

Megaregion: Pozaalpejska Europa Środkowa (3)

Prowincja: Wyżyny Polskie (34)

Podprowincja: Wyżyna Śląsko-Krakowska (341)

Makroregion: Wyżyna Śląska (341.1)

Mezoregion: **Wyżyna Katowicka (341.13)**

Obszar jest w całości zainwestowany. Dominującą formą jest zabudowa przemysłowa, dawnej fabryki obrabiarek Defum. Część terenu porastają drzewa. Teren jest częściowo uzbrojony. Na terenie inwestycji kończą się w chwili obecnej prace budowlane związane z realizacją pierwszego obiektu na tym terenie z przeznaczeniem na Centrum Spotkań. Na obrzeżach występuje zabudowa usługowa oraz mieszkaniowa wielorodzinna. W części południowej dominuje Pałac Kultury Zagłębia.

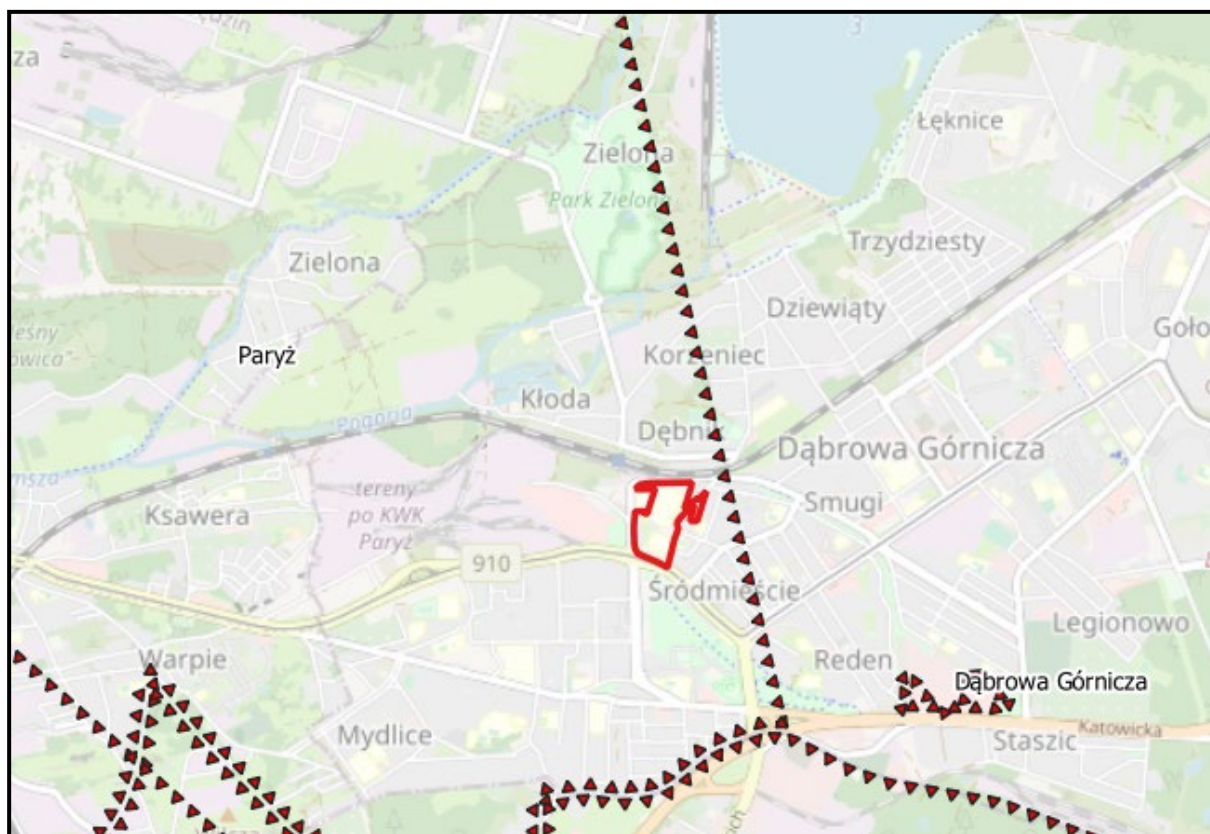
- paleozoiczne (dewon, karbon),
- mezozoiczne (trias),
- kenozoiczne (miocen, plejstocen, holocen).

GOGA projekt
URBANISTYK

paleozoicznego stanowią utwory produktywne karbonu. W rejonie opracowania utwory te leżą blisko powierzchni terenu. W jednym z otworów wykonanych w ramach prac nad atlasem geologiczno-inżynierskim (2005), nawiercono je ok. 3 m p.p.t.

W budowie geologicznej badanego terenu biorą udział utwory czwartorzędu oraz karbonu. Czwartorzęd reprezentowany jest przez piaski i zwietrzliny gliniaste. Występowanie w profilu pionowym zwietrzelin gliniastych związane jest z płytkim występowaniem podłoża skalnego. Całość terenu pokrywa warstwa współczesnych nasypów mineralno-gruzowych. Karbon reprezentowany jest przez piaskowce i łupki ilaste z pokładami węgla. W partii stropowej utwory te są zwietrzałe. W otworze wykonanym na potrzeby atlasu (2005) stwierdzono również występowanie lokalnych pustek w górotworze w rejonie parkingu za Pałacem Kultury Zagłębia (Szczegółowa koncepcja 2019).

Obszar opracowania leży w granicach złoża węgla kamiennego „Paryż” (336 WK). Obecnie w obrębie miasta nie jest prowadzone wydobywanie kopaliny. Kopalnia Paryż zakończyła działalność w 1995 r. a Decyzją z dnia 15.10.1997r. Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa stwierdził wygaśnięcie koncesji nr 198/94 udzielonej KWK „Paryż” na wydobywanie węgla kamiennego ze złoża węgla kamiennego KWK „Paryż”.

Ryc. 3. Położenie obszaru względem udokumentowanych złóż kopalin

źródło: Państwowy Instytut Geologiczny-Państwowy Instytut Badawczy: <http://m.bazagis.pgi.gov.pl/cbdg>

2.5 Rzeźba terenu

Wyżyna Katowicka obejmuje płaskowyż zbudowane z utworów karbonu produktywnego i ostańców pokrywy triasowej. Znaczną jej część cechuje urozmaicona rzeźba terenu, lokalnie mocno przeobrażona wskutek działalności antropogenicznej. Intensywny rozwój górnictwa i hutnictwa zaznaczył się powstaniem ogromnych zwałów skał płonnych, żużli hutniczych, odpadów poflotacyjnych i innych, składowanych w bezpośrednim sąsiedztwie kopalń, hut i osiedli. Powierzchnię nieużytków powiększyły piaskownie wydobywające piasek na podsadzkę dla potrzeb górnictwa. Na skutek osiadania terenu nad rejonami eksploatacji podziemnej powstały rozległe niecki o łagodnych stokach, często wypełnione wodą lub podmokłe. W rejonach dawnego płytkiego kopalnictwa powstają zapadliska w postaci lejów i rowów. Przeobrażeniu ulega rzeźba terenu, stosunki wodne, gleby i roślinność (MGŚP arkusz Katowice).

Teren jest delikatnie nachylony w kierunku północnym. Spadki terenu nie są czynnikiem ograniczającym na płaskim terenie, który był kształtowany poprzez niwelowanie terenu i wprowadzanie gruntów antropogenicznych.

2.6 Wody podziemne i powierzchniowe

2.6.1 Wody podziemne

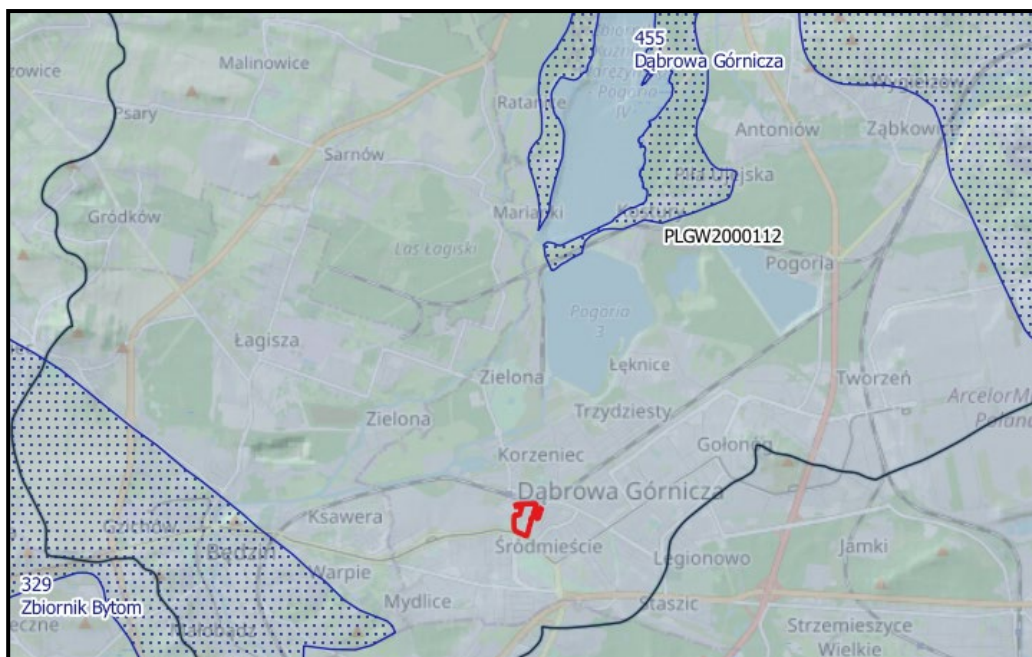
Obszar opracowania położony jest w obrębie regionu hydrogeologicznego XII śląsko-krakowskiego (Paczyński 1995). Na obszarze Górnośląskiego Zagłębia Węglowego wydziela się trzy piętra wodonośne o zasięgu regionalnym: czwartorzędowe, triasowe i karbońskie. Lokalne znaczenie mają także piętra trzeciorzędowe i jurajskie.

Cechą charakterystyczną dla krążenia wód podziemnych, jest występowanie na omawianym obszarze tektoniki blokowej, przejawiającej się w istnieniu sieci nieciągłości będących zazwyczaj drogami uprzywilejowanego przepływu wód podziemnych. Równie charakterystyczny jest fakt, że każdy ze zagregowanych poziomów może być zasilany bezpośrednio z opadów atmosferycznych, gdyż wszystkie one ukazują się na powierzchni. Naturalny reżim krążenia wód podziemnych został tu znacznie zaburzony w wyniku działalności człowieka a zwłaszcza wytworzeniu dużych, regionalnych, lejów depresji związanych z eksploatacją węgla kamiennego lub surowców skalnych. Czwartorzędowe piętro wodonośne jest zasilane wyłącznie atmosferycznie. Poza obszarami depresji, bazę drenażu stanowią tu ciekі powierzchniowe a zwłaszcza Czarna Przemsza. W pozostałych obszarach wody powierzchniowe mogą mieć charakter infiltracyjny. Triasowe piętro wodonośne zasilane jest atmosferycznie bezpośrednio na wychodniach (na dużych obszarach) lub poprzez piętro czwartorzędowe w strefie bezpośrednich kontaktów. Wody piętra triasowego mogą być bezpośrednio drenowane przez ciekі powierzchniowe oraz w

sposób sztuczny poprzez strefy depresji i drenażu kopalnianego. Z piętrem tym swobodnie kontaktuje się najniższe wyodrębnione piętro karbońskie, które na znacznych obszarach występuje bezpośrednio na powierzchni lub pod cienką nieciągłą pokrywą młodszych pięter tak, więc jego zasilanie odbywa się na drodze bezpośredniej infiltracji opadów atmosferycznych lub poprzez młodsze piętra. Kierunki przepływy wymuszone są zasięgiem wpływów sieci uskoków i oddziaływania kopalń. Strefa krążenia wód podziemnych sięga kilkuset metrów (PIG-PIB).

Teren leży w obrębie Jednolitej Części Wód Podziemnych: Nr PLGW2000112 i jednocześnie leży poza Głównymi Zbiornikami Wód Podziemnych.

Ryc. 4. Położenie obszaru w obrębie JCWPd oraz względem GZWP

źródło: Opracowanie własne na podstawie www.pqi.gov.pl

2.6.2 Wody powierzchniowe

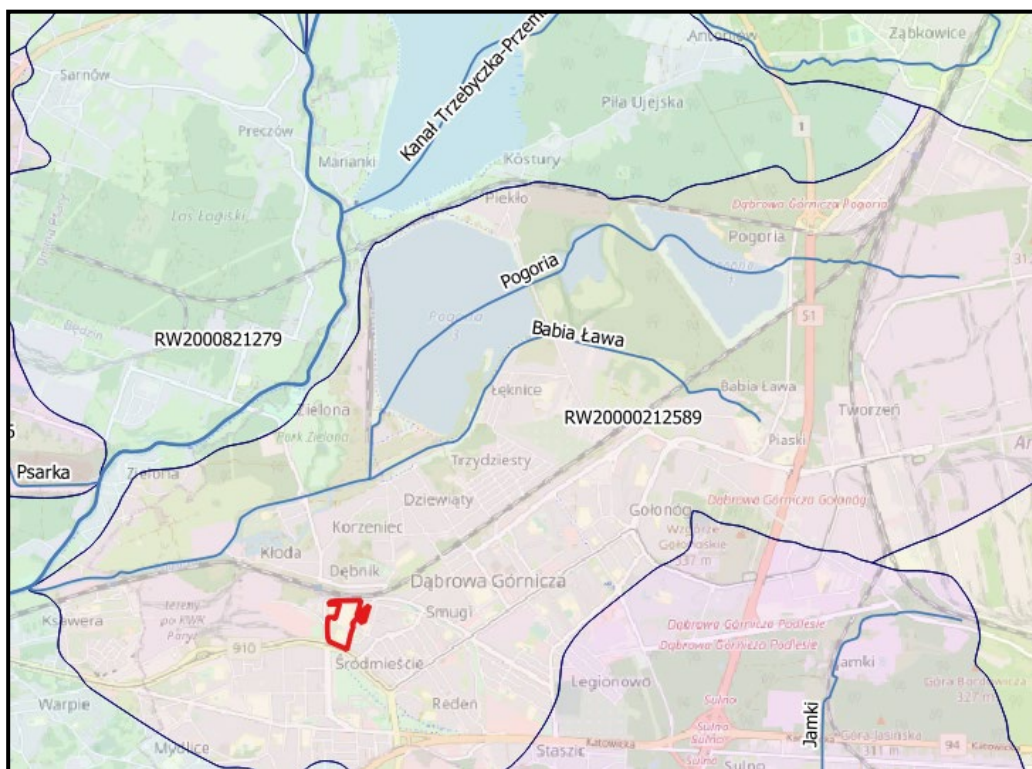
Według obowiązującego podziału hydrologicznego, omawiany obszar należy do zlewni Morza Bałtyckiego i położony jest w obrębie Regionu Wodnego Małej Wisły.

Obszar zlokalizowany jest w obrębie JCWP PLRW20000212589 „Pogoria”. Potok Pogoria jest lewostronnym dopływem Czarnej Przemszy o długości 10,72 km. Potok wypływa z niewielkich zbiorników wodnych na terenie przemysłowym Huty Katowice. Rzeki regionu charakteryzuje reżim wyrównany z wezbraniem wiosennym i letnim oraz zasilaniem gruntowo–deszczowo–śnieżnym. W związku z silnymi przekształceniami środowiska naturalnego przez człowieka, na dużej części obszaru województwa śląskiego wykształcił się nowy typ reżimu rzecznej – reżim wybitnie wyrównany z zasilaniem antropogenicznie – deszczowo – śnieżnym. Charakteryzuje się on wysokimi i wyrównanymi przepływami niskimi

i średnimi oraz przewagą zasilania wodami pochodzenia antropogenicznego. W naturalnych zlewniach, wielkość odpływu uzależniona jest głównie od opadów atmosferycznych oraz własności fizjograficznych zlewni, takich jak budowa geologiczna, gleby, rzeźba terenu, pokrycie terenu, wpływających na proces transformacji opadu w odpływ. W zlewniach poddanych antropopresji, procesy hydrologiczne ulegają deformacji, co w konsekwencji wpływa na zmiany reżimu odpływu, jego wielkości i zmienności w czasie. Najbardziej zauważalne zmiany w odpływie występują pod wpływem zabudowy hydrotechnicznej oraz urbanizacji i uprzemysłowienia.

Zaopatrzenie w wodę i odprowadzenie ścieków jest zapewniane przez Dąbrowskie Wodociągi Sp. z o.o. Natomiast odbiór wód opadowych i roztopowych jest zapewniany przez Gminę Dąbrowa Górnicza. Na etapie szczegółowej koncepcji urbanistyczno-architektonicznej założono zasilanie terenu w wodę za pomocą: wodociągu Ø160PE biegnącego wzdłuż ul. Kościuszki, wodociągu Ø160PE biegnącego wzdłuż ul. M. Konopnickiej oraz projektowanego wodociągu Ø 160PE wzdłuż ulicy Kolejowej. Odbiornikiem ścieków sanitarnych mogą być: kolektor sanitarny Dn600 biegnący w ul. Kościuszki, oraz przyłącze kanalizacji sanitarnej Dn315 z budynku byłego warsztatu elektrycznego do tego kolektora, kolektor sanitarny DDn400 biegnący w ul. Kolejowej, kanał sanitarny Dn200 biegnący w ul. M. Konopnickiej.

Według koncepcji, z terenu projektowanej Fabryki Pełnej Życia nie ma możliwości bezpośredniego odprowadzania wód opadowych do miejskiej kanalizacji deszczowej. Jest możliwość odprowadzania tych wód w okresach bezdeszczowych lub w trakcie deszczu o niewielkiej intensywności. Odbiornikiem może być: kolektor deszczowy Dn500 przebiegający w pobliżu południowej granicy działki, projektowany kanał deszczowy Dn300/400 przebiegający w projektowanej ulicy w pobliżu północnej granicy działki równolegle do ul. Kolejowej, istniejący kanał deszczowy Dn400 odprowadzający wody opadowe z terenu byłego warsztatu elektrycznego przebiegający w projektowanej ulicy. Zakłada się przyjmowanie rozwiązań zmniejszających spływ wody opadowej poprzez: maksymalne stosowanie nawierzchni przepuszczalnych na drogach chodnikach i parkingach, zastosowanie tzw. zielonych dachów retencyjnych, wykorzystywanie wód opadowych we własnym zakresie (Szczegółowa koncepcja 2019).

Ryc. 5. Położenie obszaru względem JCWP i wód powierzchniowych

źródło: Opracowanie własne na podstawie www.geoportal.gov.pl

Tab. 1. Parametry JCWP oraz JCWPd według Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (2016)

L.p.	Europejski kod JCWP	Nazwa JCWP	Typ JCWP	Status	Cel środowiskowy		Aktualny stan JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Wykaz obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie na obszarze dorzecza Wisły w <u>obrebie obszaru opracowania</u>
					Cel dla stanu/potencjału ekologicznego	Cel dla stanu chemicznego			
1	PLRW20000 212589	Pogoria	Nieokreślony (kanał)	Silnie zmieniona część wód	Dobry potencjał ekologiczny	Dobry stan chemiczny	Zły	Zagrożona*	-

* Brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP nie zidentyfikowano presji mogącej być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości. Konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych. Rozpoznanie przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu zapewni realizacja działań na poziomie krajowym: utworzenie krajowej bazy danych o zmianach hydromorfologicznych, przeprowadzenie pogłębionej analizy presji pod kątem zmian hydromorfologicznych, opracowanie dobrych praktyk w zakresie robót hydrotechnicznych i prac utrzymaniowych wraz z ustaleniem zasad ich wdrażania oraz opracowanie krajowego programu renaturalizacji wód powierzchniowych. Odstępstwo do 2021 r.

L.p.	Europejski kod JCWPd	Stan ilościowy	Stan chemiczny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Wykaz obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie na obszarze dorzecza Wisły w <u>obrebie obszaru opracowania</u>
1	PLGW2000112	Dobry	Dobry	Zagrożona	-

2.7 Warunki klimatyczne i jakość powietrza atmosferycznego

Wg klasyfikacji opracowanej przez R. Gumińskiego obszar zlokalizowany jest w dzielnicy XV częstochowsko-kieleckiej, która charakteryzuje się średnią temperaturą powietrza w styczniu od $-2,0^{\circ}\text{C}$ do $-3,0^{\circ}\text{C}$ natomiast w lipcu około $17,0^{\circ}\text{C}$. Średnia temperatura powietrza wynosi $7-8^{\circ}\text{C}$. Średnia roczna suma opadów waha się od 700 do 750 mm. Liczba dni z pokrywą śnieżną wynosi około 68-80 dni, a okres wegetacyjny trwa od 200 do 210 dni. Na terenie Miasta Dąbrowa Górnicza istnieje jeden posterunek opadowy zlokalizowany w Ząbkowicach. Średnie roczne sumy opadów na powyższym posterunku wynoszą 726 mm, przy czym najwięcej opadów przypada w okresie letnim (62-65% sumy wszystkich opadów). W lipcu w Ząbkowicach notuje się opady rzędu 104 mm. Najniższe sumy opadów natomiast notuje się w styczniu, lutym i marcu przy czym najmniej przypada na luty około 33-43 mm.

Na obszarze Miasta Dąbrowa Górnicza (podobnie jak w całym regionie) dominują wiatry z sektora zachodniego (NW, W, SW) występujące przez ok. 45 % dni w roku o prędkościach średnich 3-4 m/s. Wiatry z sektora wschodniego (NE, E, SE) występują przez 38 % dni w roku. Cisie stanowią zatem ok. 17 %.

Zasadniczy wpływ na kształtowanie pogody i klimatu mają czynniki cyrkulacyjne: rzeźba terenu, kierunki napływu mas powietrza, wysokość nad poziomem morza, stosunki wilgotnościowe podłoża, zbiorowiska roślinne.

Na naturalne procesy nakładają się dodatkowo czynniki antropogeniczne, które na terenach zurbanizowanych mogą w dość istotny sposób oddziaływać na poszczególne parametry meteorologiczne. Zanieczyszczenie atmosfery powoduje osłabienie całkowitego promieniowania słonecznego, co jest przyczyną zmiany bilansu cieplnego powierzchni ziemi i dolnych warstw atmosfery, co zmienia lokalne warunki klimatyczne. Temperatura w centrach miast jest wyższa w stosunku do terenów otaczających a liczba dni mroźnych się zmniejsza. Wzrost liczby jąder kondensacji (różnego rodzaju pyłów) utrzymujących się w powietrzu, przyspiesza i ułatwia powstawanie chmur i w rezultacie zwiększa sumy opadów. Znaczący jest wzrost częstości występowania mgły, gdyż latem wynosi on 30% w stosunku do otoczenia, a zimą nawet 100% w stosunku do otoczenia. Zmniejszenie prędkości wiatru na skutek zabudowy powoduje, że zanieczyszczenia mogą się utrzymywać w powietrzu dłużej i osiągać wyższe stężenia.

W opracowaniu „Warunki ekofizjograficzne Miasta Dąbrowa Górnicza” (2003), przeprowadzono klasyfikację warunków topoklimatycznych na obszarze miasta w oparciu o metodykę M. Klugego i J. Paszyńskiego zmodyfikowaną przez T. Bartkowskiego. Zgodnie z tą klasyfikacją topoklimat obszaru opracowania zaklasyfikowano do grupy C, w której

topoklimat kształtowany jest przez istniejące obiekty budowlane. W zależności od zwartości zabudowy, w okresach grzewczych pojawia się dodatkowa ilość ciepła i zanieczyszczeń pochodzących z procesów spalania. Im mniej zwarty charakter zabudowy tym warunki przewietrzania są lepsze i zbliżone do warunków na terenach otaczających.

Jakość sanitarna powietrza to ważny czynnik zdrowotny, gdyż człowiek wystawiony jest na bezpośredni kontakt z zanieczyszczeniami zawartymi w powietrzu. Poprawa jakości powietrza ma wpływ korzystny na stan sanitarny środowiska i zdrowie ludzi.

Corocznie w Polsce dokonywana jest ocena jakości powietrza pod kątem jego zanieczyszczenia 12 substancjami: dwutlenkiem siarki, dwutlenkiem azotu, tlenkiem węgla, benzenem i ozonem, pyłem zawieszonym PM10 i PM2,5 oraz zanieczyszczeniami oznaczanymi w pyłe PM10: ołowiem, arsenem, kadmem, niklem i benzo(a)pirenem. Pomimo stałej poprawy jakości powietrza w Polsce istotnym problemem nadal pozostają: w sezonie zimowym – ponadnormatywne stężenia pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)pirenu, a w sezonie letnim – zbyt wysokie stężenia ozonu troposferycznego (KPOP).

Jakość powietrza w województwie śląskim w 2018 roku była analizowana zgodnie z zasadami określonymi w art. 89 ustawy Prawo ochrony środowiska. Celem analizy było uzyskanie informacji o stężeniach zanieczyszczeń na obszarze poszczególnych stref. Miasto Dąbrowa Górnicza znajduje się w obrębie strefy „Aglomeracja Górnośląska”.

Ocena jakości powietrza pod względem spełnienia kryteriów ochrony zdrowia obejmuje następujące substancje: SO₂, NO₂, CO, C₆H₆, O₃, pył zawieszony PM10, zawartość arsenu, ołowiu, kadmu, niklu, benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 oraz pył zawieszony PM2,5.

Zasady zaliczenia strefy do określonej klasy (A, B, C), oparte są na ocenie poziomu substancji w powietrzu i stężeń zanieczyszczeń. Określa się jedną klasę strefy ze względu na ochronę zdrowia i jedną klasę ze względu na ochronę roślin.

Kryteria zaliczenia strefy do określonej klasy:

- **Klasa strefy A** – poziom stężeń nieprzekraczający poziomów dopuszczalnych/docelowych
- **Klasa strefy C** – poziom stężeń powyżej poziomu dopuszczalnego/docelowego.

Tabela 2. Wynikowe klasy strefy „Aglomeracja Górnośląska” dla zanieczyszczeń w kryterium ochrony zdrowia

Zanieczyszczenie	SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	C ₆ H ₆	CO	O ₃	As	Cd	Ni	BaP	PM2,5
Klasa	A	C	C	A	A	A	A	A	A	A	C	C

Z powyższej tabeli wynika, że w 2018 roku stężenie większości substancji zanieczyszczających w powietrzu nie przekroczyło dopuszczalnych norm. Natomiast odnotowano przekroczenia stężenia dwutlenku azotu (NO₂), pyłu zawieszonego (PM₁₀ i PM_{2,5}) oraz benzo(a)pirenu.

Istniejące ciągi komunikacyjne oraz linia kolejowa przebiegające w sąsiedztwie obszaru, stanowią również źródło emisji zanieczyszczeń do powietrza. Jej źródłem są spaliny komunikacyjne pochodzące z pojazdów poruszających się po omawianych drogach. Obok pyłu PM₁₀ oraz PM_{2,5} do powietrza emitowane są również dwutlenek azotu, tlenki siarki (SO_x), dwutlenki siarki (SO₂) oraz pary ołowiu. Dodatkowym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza jest tzw. emisja wtórna zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni odkrytych takich jak drogi, chodniki czy place oraz niekorzystne warunki meteorologiczne (wiatr o niskich prędkościach-poniżej 1,5 m/s). W analizowanym roku na omawianym terenie wiatr z prędkością niższą niż 1,5 m/s odnotowano przez ponad 90% roku, co umożliwiło stagnację zanieczyszczonych mas powietrza nad Aglomeracją Górnośląską. Na kształtowanie jakości powietrza obszaru opracowania wpływ mają również obiekty położone na terenach sąsiednich. Na wschód od analizowanego terenu funkcjonuje również ogromny teren przemysłowy, gdzie głównym emitorem zanieczyszczeń pyłowych jest zakład Arcelor Mittal Poland S.A. (dawniej Huta Katowice).

Aktualny Program ochrony powietrza dla województwa śląskiego został przyjęty uchwałą nr VI/21/12/2020 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 22 czerwca 2020 r. w sprawie przyjęcia „Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego”.

2.8 Gleby

W ekosystemach lądowych, zarówno naturalnych, jak i ukształtowanych przez człowieka, gleba jest ogniwem łączącym podłoże geologiczne i ożywioną część ekosystemu. Wiele podstawowych właściwości gleba dziedziczy od skały macierzystej z której się wytworzyła, ale tempo i kierunek procesów glebotwórczych, a także ekologiczna i użytkowa wartość gleby zależą od wielu innych, równocześnie działających czynników środowiskowych: klimatu, stosunków wodnych, ukształtowania terenu, pokrywającej roślinności oraz działalności człowieka.

Na terenie Miasta Dąbrowa Górnicza wyróżnia się następujące gatunki gleb:

- rędziny brunatne wykształcone na utworach węglanowych triasu. Występują przede wszystkim na wychodniach skał węglanowych na wysoczyznach,
- brunatne wylugowane powstałe na piaszczystych pokrywach zalegających w obrębie wysoczyzn oraz niecek,

- gleby bielcowe powstałe na utworach eolicznych (piaski pokrywowe oraz wydmy) powstałych w wyniku wietrzenia,
- czarne ziemie powstałe na byłych terenach wilgotnych, obecnie przesuszonych,
- gleby hydromorficzne występują w sąsiedztwie czarnych ziem, w miejscach wilgotnych.

Na obszarze Miasta Dąbrowa Górnicza wyróżnia się następujące kompleksy przydatności rolniczej gleb:

- żytni słaby (stanowi 40,7% gruntów rolnych),
- pszenno-wadliwy (stanowi 23,7% gruntów rolnych),
- zbożowo-pastewny słaby (stanowi 9,0% gruntów rolnych),
- żytni bardzo słaby (stanowi 6,5% gruntów rolnych),
- pszenno-dobry (stanowi 6,3% gruntów rolnych),
- zbożowo-pastewny mocny (stanowi 5,4% gruntów rolnych),
- żytni dobry (stanowi 4,7% gruntów rolnych),
- żytni bardzo dobry (stanowi 3,7% gruntów rolnych).

Wśród użytków zielonych, na obszarze Miasta Dąbrowa Górnicza dominuje kompleks średni (66,5% użytków) oraz słaby i bardzo słaby (33,5% użytków).

Wśród klas bonitacyjnych wszystkich użytków zielonych dominuje klasa IV, V, VI. Niewielki procent stanowią gleby wysokich klas bonitacyjnych.

W obrębie obszaru opracowania dominują gleby antropogeniczne.

2.9 Zasoby przyrodnicze i różnorodność biologiczna

Przyrodnicze komponenty środowiska abiotycznego (biotop) i ich zróżnicowanie przestrzenne, decydują o naturalnej szacie roślinnej i faunie, które tworzą biocenozy zróżnicowane gatunkowo, a tym samym odzwierciedlają bioróżnorodność gatunkową i ekosystemową. Różnorodność biologiczna w krajobrazie jest zjawiskiem bardzo złożonym, gdyż obejmuje zarówno różnorodność genetyczną, gatunkową jak i różnorodność ekosystemów.

Według geobotanicznego podziału Matuszkiewicza (2008a), obszar leży w:

Prowincji: Środkowoeuropejskiej

Podprowincji: Środkowoeuropejskiej Właściwej

Dziale: Wyżyn Południowopolskich

Krajinie: Górnośląskiej

Okręgu: Górnośląskim Właściwym

Podokręgu: Będzińskim

Pod względem regionalizacji przyrodniczo-leśnej, obszar leży w Krainie Małopolskiej i Mezuregionie Górnośląskim VI.16. (Zielony i Kliczkowska 2012).

Poszczególne jednostki geobotaniczne odznaczają się swoistym przestrzennym układem roślinności, wynikającym ze zróżnicowania rzeźby, budowy geologicznej i stosunków hydrologicznych.

Pierwotne przestrzenne rozmieszczenie zbiorowisk roślinnych w pełni odzwierciedlało naturalny układ pomiędzy warunkami glebowo-klimatycznymi a roślinnością występującą na danym obszarze.

Mapa potencjalnej roślinności naturalnej obszaru Dąbrowy Górniczej jest bardzo zróżnicowana i w obszarze mpzp obejmuje: grądy subkontynentalne lipowo-dębowo-grabowe odmiana małopolska z bukiem i jodłą oraz żyzną buczynę sudecką (<https://mapy.orsip.pl/>).

Współczesny stan roślinności jest zależny przede wszystkim od prowadzonej od wieków działalności człowieka. Zagłębie oraz sąsiedni Śląsk, ze względu na występujące tu bogactwa mineralne, stały się obszarami tradycyjnie uważanymi za rejon o zdegradowanym środowisku. Najwcześniejsze przekształcenia objęły te tereny, gdzie występowały dolomity kruszczone, które stały się podstawą średniowiecznego przemysłu kruszcowego. Destabilizacja ekosystemów leśnych na tym terenie, związana była również z rozwojem przemysłu górniczo – hutniczego. Powstanie huty Katowice w latach 70-tych spowodowało znaczący wzrost liczby ludności i granic miasta.

Obecnie w obszarze zlokalizowanym w centrum miasta dominuje roślinność towarzysząca zabudowie, drzewa i krzewy ozdobne gatunków obcych oraz gatunków rodzimych a także zieleń niska.

W czasie prowadzonych obserwacji nie stwierdzono występowania na terenie objętym opracowaniem, ani w bezpośrednim otoczeniu, chronionych gatunków fauny, z wyjątkiem wysoce mobilnych gatunków ptaków, charakterystycznych dla obszarów zabudowy, terenów rolnych i zadrzewień.

Fot. 1. Drzewa owocowe w północnej części terenu

Fot. 2. Zieleń urządzona wokół Pałacu Kultury Zagłębia

2.10 Walory krajobrazowe i kulturowe

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu, wprowadziła do definicję krajobrazu, jako postrzeganej przez ludzi przestrzeni, zawierającej elementy przyrodnicze lub wytwory cywilizacji, ukształtowanej w wyniku działania czynników naturalnych lub działalności człowieka. Ustawa o ochronie przyrody określa także pojęcie walorów krajobrazowych, jako wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, estetyczno-widokowe obszaru oraz związane z nimi rzeźbę terenu, twory i składniki przyrody oraz elementy cywilizacyjne, ukształtowane przez siły przyrody lub działalność człowieka.

Obszar opracowania jest całkowicie przekształcony działalnością człowieka. Krajobraz kulturowy obszaru jest ściśle związany z historią miasta i odzwierciedla przemiany społeczno-gospodarcze na przestrzeni dziesiątek lat. Dwa dominujące w krajobrazie obiekty to Pałac Kultury Zagłębia oraz zabudowania fabryki obrabiarek DEFUM. Oba obiekty są interesujące pod względem wartości historycznej i kulturowej. Pierwszy z nich objęty został ochrona poprzez wpis do rejestru zabytków. Inne interesujące obiekty to domy pracowników kolejowych na północnej granicy obszaru opracowania. Znacznie mniej interesująca jest zabudowa mieszkaniowa w zachodniej części obszaru: trzy punktowce z lat 70-tych, niskiej jakości kilkupiętrowa zabudowa w sąsiedztwie oraz bardzo niskiej jakości zabudowa z elewacją pokrytą sidingiem przy parkingu za Pałacem Kultury Zagłębia.

W obrębie obszaru występuje obiekt wpisany do rejestru zabytków:

Pałac Kultury Zagłębia (nr. rej. A/690/2020 z 22.11.1979 r.)

Budynek Pałacu został wybudowany w latach 1951-58 w/g projektu architekta Zbigniewa Rzepeckiego. Otwarty 11 Stycznia 1958 r.- początkowo funkcjonował, jako Dom Kultury Zagłębia a następnie, jako Dąbrowski Pałac Kultury, a w końcowym etapie, aż po dzień dzisiejszy, jako Pałac Kultury Zagłębia.

Architektura budynku jest przykładem socrealizmu, stylu architektonicznego charakteryzujące się ciężkim, bogatym wystrojem wewnątrz i monumentalizmem. W obiekcie znajduje się duża sala widowiskowa ze sceną obrotową i bogatym zapleczem scenicznym, kameralna sala kinowa, galeria sztuki, piwnica teatralna, reprezentacyjna sala lustrzana, kawiarnia oraz kilka mniejszych pomieszczeń, w których organizowane są różnego rodzaju warsztaty oraz zajęcia.

Znajdują się tu ponadto obiekty wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków:

1. Domy pracowników kolejowych przy ulicy Kolejowej 6 i 6a,
2. Szkoła Podstawowa, specjalna nr 9 przy ulicy Konopnickiej 36.

2.11 Hałas, wibracje oraz promieniowanie elektromagnetyczne

Działalność człowieka powoduje istotne zmiany w tzw. klimacie akustycznym. Jako hałas, według przepisów, rozumiemy każdy dźwięk, który w danych warunkach jest określany jako szkodliwy, uciążliwy lub przeszkadzający, niezależnie od jego parametrów fizycznych. Podstawą prawną działań w zakresie ochrony środowiska przed hałasem stanowi ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska, art. 112 stwierdza: „ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez: utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, zmniejszenie poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany, zapobieganiu ich powstawaniu lub przenikaniu do środowiska”.

Należy pamiętać, iż prawo ochrony środowiska traktuje hałas, jako jedno z zanieczyszczeń środowiska i w związku z tym, poddaje go takim samym zasadom i obowiązkom jak w przypadku innych zanieczyszczeń. Bardzo często problem hałasu jest bagatelizowany, a jednocześnie badania naukowe wykazują, że dla przeciętnego człowieka hałas jest kilkakrotnie bardziej dokuczliwy niż np. zanieczyszczenie powietrza.

Antropogeniczne źródła hałasu na obszarze mpzp to przede wszystkim hałas komunikacyjny.

Pole elektromagnetyczne (PEM) jest naturalnym elementem natury i zawsze istniało w środowisku ziemskim. Jednak od początku XX wieku, w związku z rosnącym zapotrzebowaniem na energię elektryczną, nieustannie rozwijającymi się technologiami bezprzewodowymi, a także zmianami w stylu pracy i zachowaniach społecznych, środowisko coraz bardziej poddawane jest działaniu pola elektromagnetycznego wytwarzanego przez sztuczne źródła. Obecnie człowiek pozostaje w nieprzerwanej ekspozycji na oddziaływanie pól elektromagnetycznych o różnych częstotliwościach, pochodzących od wszelkiego rodzaju urządzeń i instalacji wykorzystywanych w przemyśle, jak i tych powszechnie używanych przez człowieka. Do najważniejszych źródeł promieniowania zaliczyć należy przede wszystkim stacje i linie energetyczne, nadajniki radiowe i telewizyjne oraz stacje bazowe telefonii komórkowej.

Dopuszczalne wartości parametrów fizycznych pól elektromagnetycznych zostały określone w rozporządzeniu Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Badania poziomów pól elektroenergetycznych prowadzi Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. Wg danych za 2018 rok na terenie województwa śląskiego nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego.

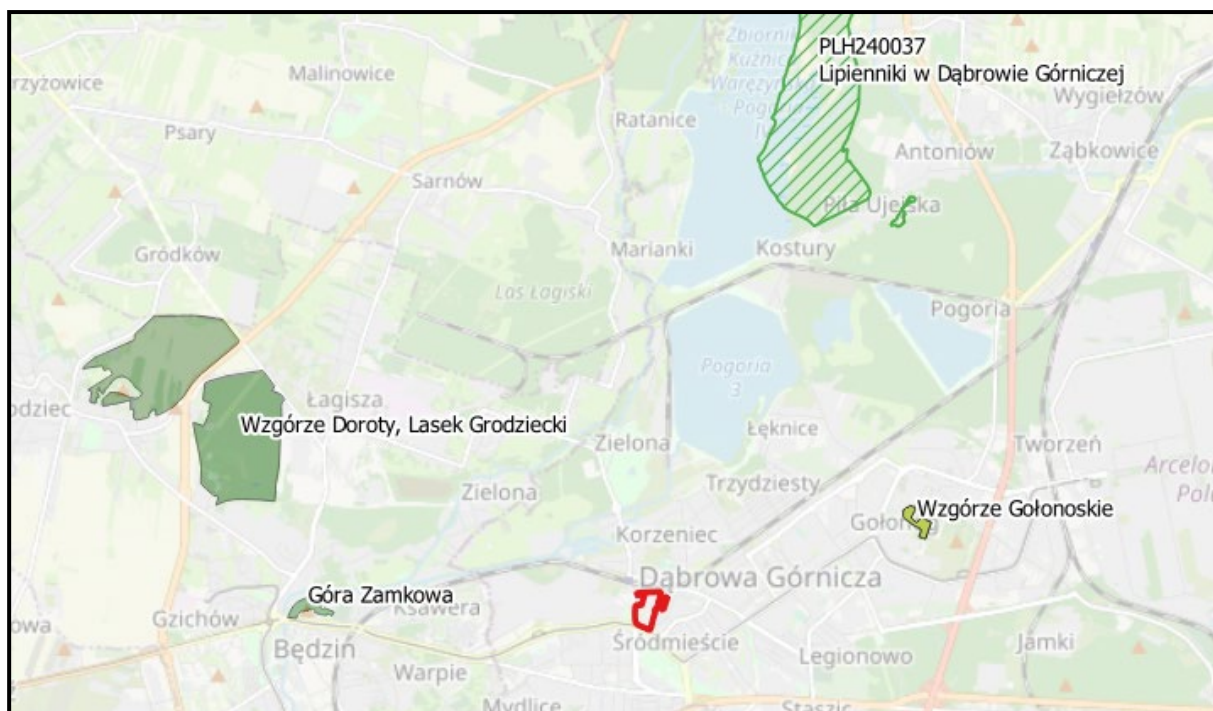
2.12 Zasoby środowiska chronione na podstawie przepisów szczególnych

Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów o ochronie przyrody

Ochrona przyrody w rozumieniu ustawy polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody: dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych, siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt, krajobrazu, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień.

Celem ochrony przyrody jest: utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów, zachowanie różnorodności biologicznej, zachowanie dziedzictwa geologicznego i paleontologicznego, zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody oraz kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody przez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody.

W opracowaniu ekofizjograficznym, stanowiącym podstawę do analizy oddziaływania skutków realizacji rozważanego projektu mpzp, nie wskazano obecności stanowisk roślin chronionych na terenie opracowania. Obszar mpzp nie leży w obrębie obszarowych form ochrony przyrody.

Ryc. 6. Położenie obszaru w stosunku do obszarów chronionych

źródło: www.gdos.gov.pl

Gleby wysokich klas bonitacyjnych

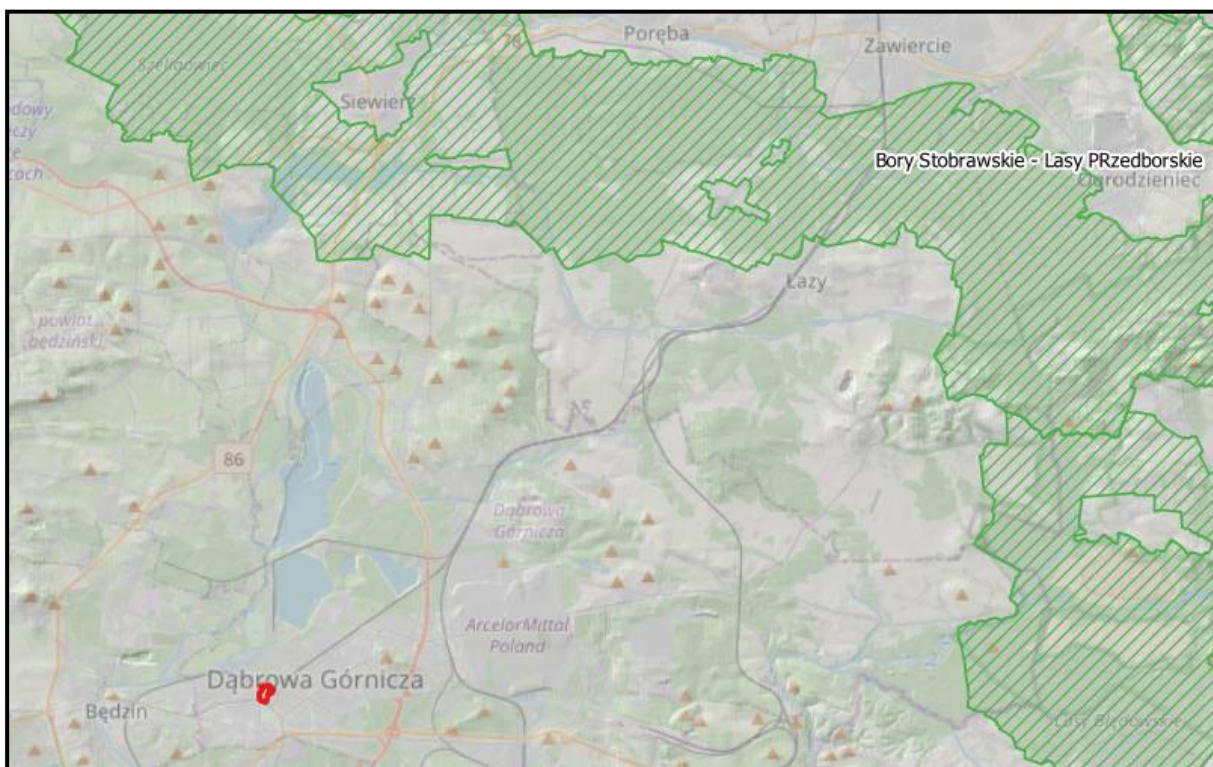
W obrębie obszaru nie występują gleby wysokich klas bonitacyjnych.

Korytarze ekologiczne

Rozwój cywilizacyjny wiąże się z zajmowaniem nowych terenów niezbędnych do rozbudowy sieci osadniczej, wzrostem gęstości sieci infrastruktury powierzchniowej i liniowej oraz presją innych form oddziaływania człowieka na środowisko. Efektem tych procesów jest fragmentacja krajobrazu, polegająca na ciągłym dzieleniu płatów przyrodniczych barierami ekologicznymi na coraz to mniejsze części. Zanik i izolacja obszarów siedliskowych powoduje ograniczenie dyspersji, migracji i swobodnej wymiany genów wielu gatunków, co stanowi poważne zagrożenie dla bioróżnorodności. Odpowiedzią na proces fragmentacji siedlisk jest koncepcja ochrony korytarzy ekologicznych. Podstawowym zadaniem korytarzy jest zapewnienie ciągłości tras umożliwiających przemieszczanie się organizmów pomiędzy płatami siedlisk.

Najbardziej aktualna mapa, wskazująca sieć korytarzy ekologicznych w skali całej Polski, opracowana została przez Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży (obecnie Instytut Biologii Ssaków) pod kierownictwem prof. dr. hab. Włodzimierza Jędrzejewskiego. Głównym założeniem merytorycznym było opracowanie mapy korytarzy o charakterze multifunkcyjnym - przeznaczonych dla możliwie największej liczby gatunków i łączących różnorodne siedliska przyrodnicze, zwłaszcza podlegające ochronie w ramach sieci Natura 2000. Podstawowym celem opracowania mapy było stworzenie praktycznego narzędzia dla ochrony siedlisk i gatunków zagrożonych fragmentacją środowiska, wykorzystywanego w planowaniu przestrzennym i projektowaniu inwestycji liniowych (Jędrzejewski 2011).

Obszar mpzp leży poza siecią projektowanych korytarzy ekologicznych.

Ryc. 7. Położenie obszaru w stosunku do sieci proponowanych korytarzy ekologicznych

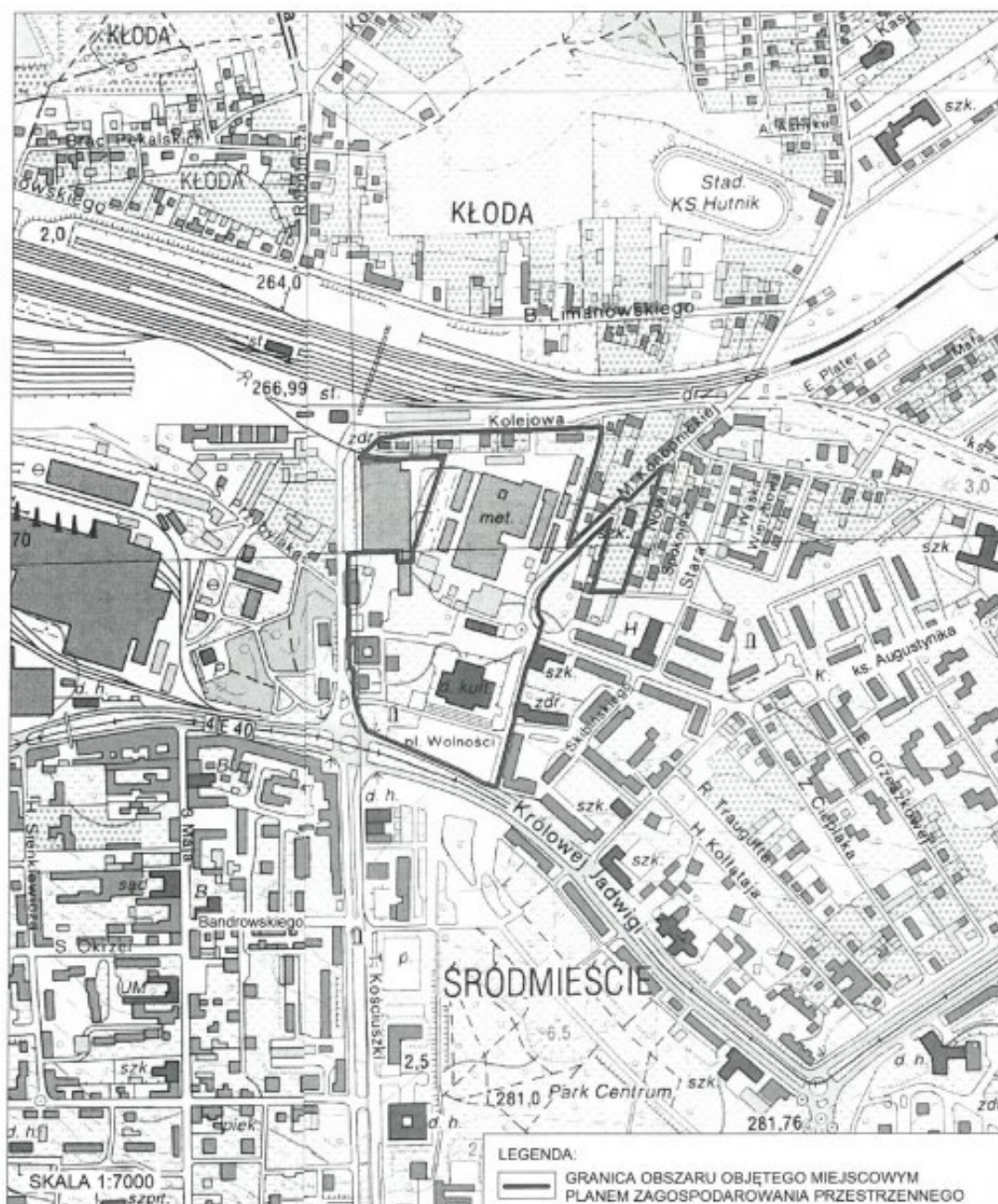
źródło: www.korytarze.pl

3 Informacje o zawartości, głównych celach mpzp oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

3.1 Zakres terytorialny projektu mpzp

Obszar objęty projektem zlokalizowany jest w zachodniej części województwa śląskiego, na terenie miasta na prawach powiatu Dąbrowa Górnicza, w granicy wskazanej w uchwale Nr XIV/199/2019 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 11 września 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia "Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza dla terenów położonych w rejonie Fabryki Pełnej Życia".

Załącznik do uchwały Nr XIV/199/2019
Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej
z dnia 11 września 2019 r.

Id: FD459BFB-AEDD-4E26-A342-7F8E8F8B4A9F. Podpisany

PRZEWODNICZĄCA
RADY MIEJSKIEJ
Agnieszka Pasternak

Strona 2

Ryc. 8. Granica miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

źródło: UM w Dąbrowie Górniczej

3.2 Ogólna charakterystyka ustaleń zawartych w projekcie mpzp

W projekcie określono następujące podstawowe przeznaczenia terenów:

- UM – tereny zabudowy usługowej i mieszkaniowej;
- 2) U – teren zabudowy usługowej;
- 3) UK – teren usług kultury, oświaty i nauki;
- 4) PM – teren placu miejskiego;
- 5) ZP – tereny zieleni urządzonej;
- 6) KDG – tereny drogi publicznej klasy głównej;
- 7) KDZ – teren drogi publicznej klasy zbiorczej;
- 8) KDD – tereny dróg publicznych klasy dojazdowej;
- 9) KDX – teren ciągu pieszo – jezdnego.

Ustala się następujące zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu:

- 1) nakaz zachowania powierzchni biologicznie czynnej zgodnie z ustaleniami szczegółowymi zawartymi w ustaleniach dla poszczególnych terenów niniejszej uchwały;
- 2) zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, oprócz przedsięwzięć z zakresu infrastruktury technicznej oraz inwestycji celu publicznego.

Ustala się następujące zasady kształtowania krajobrazu:

- 1) uwzględnić charakter krajobrazu zagłębia dąbrowskiego zabytkowych obiektów architektonicznych i układu urbanistycznego dawnych zakładów „Defum”,
- 2) ustala się obowiązek realizacji dominant w formie i gabarytach określonych w ustaleniach szczegółowych dla terenów 4UM i 5UM;
- 3) na całym obszarze objętym planem obowiązuje zakaz realizacji elektrowni wiatrowych, z zastrzeżeniem, że dopuszcza się lokalizację instalacji wykorzystujących energię wiatru np. do zasilania znaków drogowych, urządzeń sterujących lub monitorujących ruch drogowy, znaków nawigacyjnych, urządzeń oświetleniowych, o ile ich moc nie przekracza wartości określonej w ust. 9 pkt 5 lit. e.

3.3 Powiązania projektu mpzp z innymi dokumentami

W projekcie mpzp uwzględniono uwarunkowania wynikające z powiązań projektowanego dokumentu z innymi a w szczególności:

- **Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza**

Projekt „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza dla terenów położonych w rejonie Fabryki Pełnej Życia” nie narusza ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza - II edycja, przyjętego uchwałą Nr XXIII/374/08 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 30 stycznia 2008 r. i zmienionego uchwałą Nr XXXIII/706/2017 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 22 listopada 2017 r.

- **Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe na potrzeby sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza dla terenów położonych w rejonie Fabryki Pełnej Życia**

Planowane przeznaczenia terenów są zgodne z uwarunkowaniami i zasadami, określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym.

- obszar jest zlokalizowany poza obszarami objętymi ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody oraz poza projektowaną siecią korytarzy ekologicznych,
- na obszarze występują udokumentowane złoża surowców naturalnych, ale nie jest w ich obrębie prowadzona eksploatacja,
- obszaru nie leży w obrębie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią,
- zgodnie z mapami wykonanymi przez Państwowy Instytut Geologiczny w ramach projektu SOPO- Systemu Ochrony Przeciwsuwiskowej, w obrębie obszaru nie występuje zagrożenie ruchami masowymi.

4 Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Zmiana dotyczy terenów zagospodarowanych przez człowieka. Cały obszar mpzp stanowi specyficzny system, zamieszkały przez rośliny i zwierzęta, które dostosowały się do warunków życia w terenach zainwestowanych.

W dłuższej perspektywie czasowej nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania skutków realizacji analizowanego projektu mpzp na środowisko.

Stan środowiska na obszarze projektu mpzp, opisany został w rozdziale 2 niniejszej prognozy.

5 Potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji mpzp

Rozwój przemysłu był głównym czynnikiem układu urbanistycznego Dąbrowy Górniczej. W ścisłym centrum miasta zlokalizowana była m.in. kopalnia, huta stali i fabryka obrabiarek „Defum”. W efekcie miasto nie posiada wyróżniającego się centrum z charakterystycznymi dla takich miejsc funkcjami.

Zakładając utrzymanie obecnego poziomu zainwestowania, oraz zagospodarowania, nie ma podstaw do przewidywania oddziaływań, które mogłyby prowadzić do degradacji wartości środowiska w porównaniu do stanu obecnego. Fabryka obrabiarek nie funkcjonuje na tym terenie od dawna a zatem oddziaływania na środowisko wynikające z aktualnego zagospodarowania i sposobu użytkowania są mało znaczące.

6 Istniejące problemy ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

Problemy ochrony środowiska powinny być częściowo rozwiązane już na etapie tworzenia koncepcji zagospodarowania przestrzennego. Planowanie uwzględniające potrzebę zachowania walorów przyrodniczych, w tym obiektów i obszarów prawnie chronionych może pozwolić na utrzymanie środowiska przyrodniczego w odpowiednim stanie i zapewnić jego dobre funkcjonowanie. Odpowiednie zagospodarowanie przestrzeni może skutecznie gwarantować zachowanie zasobów przyrody w dobrym stanie i zapewnienie dobrego funkcjonowania środowiska. Szczególnej wagi powyższe nabiera w aspekcie wprowadzania nowych obszarów funkcjonalnych.

Główne problemy ochrony środowiska, które identyfikowane są w skali całego województwa, to zanieczyszczenie powietrza pyłem zawieszonym, szczególnie w okresach jesienno-zimowych, w obrębie zwartej zabudowy miejscowości. Likwidacja wielu zakładów powoduje, że presja ze strony przemysłu się znacząco zmniejszyła. Istniejące zakłady muszą spełniać wymagania określone przepisami i podlegają kontroli a ponadto charakter emisji powoduje, że nie one są główną przyczyną złego stanu powietrza. Dominują tu indywidualne źródła emisji w gospodarstwach domowych. Z uwagi na położenie analizowanego obszaru w centrum miasta i możliwość zapewnienia scentralizowanego zasilania w energię ciepłą, problem jakości powietrza wynika głównie z emisji komunikacyjnej oraz napływu zanieczyszczeń spoza terenu miasta.

Kolejnym czynnikiem, który należy uwzględnić są przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w otoczeniu dróg o dużym natężeniu ruchu. Również w rejonie

analizowanego terenu, niewielkie fragmenty zabudowy są narażone na oddziaływanie hałasu komunikacyjnego.

7 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia analizowanego projektu mpzp

Przy formułowaniu ustaleń analizowanego projektu mpzp miały zastosowanie cele ochrony środowiska, ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu.

Cele ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym:

Strategiczne dokumenty krajowe uwzględniają międzynarodowe konwencje i umowy ratyfikowane przez Polskę takie jak m.in.:

- Konwencja o różnorodności biologicznej, sporządzona w Rio de Janeiro dnia 09.05.1992 r. wraz z Protokołem Kartageńskim o bezpieczeństwie biologicznym do Konwencji o różnorodności biologicznej.
- Konwencja o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych, sporządzona w Bernie dnia 19 września 1996 r.
- Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, sporządzona w Bonn dnia 23 czerwca 1979 r.
- Porozumienie o ochronie nietoperzy w Europie, podpisane w Londynie dnia 4 grudnia 1991 r.
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, sporządzona w Nowym Jorku dnia 9 maja 1992 r. wraz z Protokołem z Kioto do Ramowej Konwencji ONZ w sprawie zmian klimatu z 11 grudnia 1997 roku oraz Porozumienia paryskiego, przyjętego w Paryżu w dniu 12 grudnia 2015 r.
- Konwencja o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzona w Espoo dnia 25 lutego 1991 r.
- Konwencja o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska sporządzona w Aarhus dnia 25 czerwca 1998 r.
- Konwencja w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych (Konwencja Sztokholmska).

Cele ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym:

Cele polityki UE w dziedzinie środowiska naturalnego zostały określone w art. 191 ust 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) w sposób następujący:

- zachowanie, ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego,
- ochrona zdrowia człowieka,
- ostrożne i racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych,
- promowanie na płaszczyźnie międzynarodowej środków zmierzających do rozwiązywania regionalnych lub światowych problemów środowiska naturalnego, w szczególności zwalczania zmian klimatu.

Podstawowym dokumentem określającym cele ochrony środowiska na szczeblu Unii Europejskiej jest 7 Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego. Stanowi on środowiskowy wymiar wspólnotowej strategii zrównoważonego rozwoju i wytycza 9 celów priorytetowych do osiągnięcia do 2020 r.

1. ochrona, zachowanie i poprawa kapitału naturalnego Unii,
2. przekształcenie Unii w zasobooszczędną, zieloną i konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną,
3. ochrona obywateli Unii przed związanymi ze środowiskiem problemami i zagrożeniami dla ich zdrowia i dobrostanu,
4. maksymalizacja korzyści płynących z prawodawstwa Unii w zakresie środowiska poprzez lepsze wdrażanie tego prawodawstwa,
5. doskonalenie wiedzy i bazy dowodowej unijnej polityki w zakresie środowiska,
6. zabezpieczenie inwestycji na rzecz polityki w zakresie środowiska i klimatu oraz uwzględnienie kosztów ekologicznych wszelkich rodzajów działalności społecznej,
7. lepsze uwzględnianie problematyki środowiska i większa spójność polityki,
8. wspieranie zrównoważonego charakteru miast w Unii,
9. zwiększenie efektywności Unii w podejmowaniu międzynarodowych wyzwań związanych ze środowiskiem i klimatem.

Cele ochrony środowiska na szczeblu krajowym:

Zgodnie z Konstytucją, Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju (art. 5) a ochrona środowiska jest obowiązkiem m. in. władz publicznych, które poprzez swą politykę powinny zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom (art. 74).

8 Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko

Najbardziej istotna zmiana, jaka ma być skutkiem realizacji analizowanego projektu, to powstanie centrum miasta w miejscu dawnego zakładu przemysłowego. Mamy zatem do czynienia z sytuacją kiedy plan określa nowe przeznaczenia terenu zagospodarowanego już w pewien sposób. Ponadto aktualnie obowiązujący plan dopuszcza w części terenu realizację zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów. Projekt planu zakłada, że aktualne przeznaczenie zmieni się w wieloraki sposób. Największe zmiany dotyczą terenu dawnej fabryki, gdzie planowana jest zabudowa o mieszanym charakterze (usługowa i mieszkaniowa). Tereny otaczające podlegać będą mniejszym przekształceniom z uwagi na fakt, że zachowana zostanie istniejąca zabudowa mieszkaniowa i usługowa. Również teren placu przed Pałacem Kultury Zagłębia jak i sam budynek zachowuje swoje przeznaczenie. Analizy prowadzone na potrzeby niniejszej prognozy, uwzględniają zatem aktualny sposób użytkowania i zagospodarowania terenu. Na etapie sporządzania projektu planu oraz prognozy, znana była „Szczegółowa koncepcja architektoniczno-urbanistyczna dla obszaru Fabryki Pełnej Życia”. Część hal przemysłowych znajdujących się na terenie zostanie wyburzonych, a te najcenniejsze zostaną odrestaurowane, przebudowane i zaadaptowane do nowych funkcji usługowo-handlowych. Istniejąca zabudowa zostanie uzupełniona budynkami nowo projektowanymi o funkcjach usługowych i mieszkalnych z komercyjną przestrzenią położoną w parterach budynków.

Z uwagi na charakter zapisów przewidzianych w projekcie dokumentu, rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko, prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg i częstotliwość oddziaływań, prognozuje się, iż realizacja postanowień przedmiotowego projektu mpzp, nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.

8.1 Powierzchnia ziemi

Zmiany rzeźby terenu i przekształcenia gleb uwarunkowane są procesami naturalnymi i oddziaływaniami antropogenicznymi. Przemiany związane z działalnością człowieka wiążą się ściśle z rozwojem osadnictwa, rolnictwa i komunikacji.

Projekt uwzględnia konieczność likwidacji niektórych budynków dawnej fabryki oraz realizację nowej zabudowy. Jednocześnie część budynków pozostanie w stanie aktualnie istniejącym (z uwzględnieniem ewentualnej modernizacji i przebudowy).

Realizacja ustaleń mpzp pozostanie bez znaczącego wpływu na powierzchnię ziemi. Gleby w obszarze planu są pochodzenia antropogenicznego i wytworzyły się na warstwie gruntów nasypowych, nagromadzonych w toku wieloletnich przekształceń terenu miasta. Nieurozmaicona rzeźba terenu powoduje, że realizacja zabudowy nie spowoduje istotnych

zmian ukształtowania terenu. Oddziaływanie na powierzchnię warstwę gruntu i gleb będzie miało miejsce głównie w obrębie lokalizacji budynków.

8.2 Jakość powietrza atmosferycznego i warunki klimatyczne

Realizacja nowej zabudowy lub przebudowa istniejącej w granicach terenu objętego zmianą przeznaczenia w perspektywie krótko- i średnioterminowej, może wiązać się z pracą maszyn budowlanych oraz transportem materiałów na placie budowy. Będzie to jednak oddziaływanie chwilowe, trwające tylko przez okres realizacji inwestycji.

Realizacja zabudowy usługowej wiązać się będzie w sposób oczywisty z generowaniem dodatkowego ruchu pojazdów, co ma pewien wpływ na jakość powietrza. Zauważyć jednak należy, że projekt kładzie nacisk na stworzenie przestrzeni głównie dla ruchu pieszego i miejsca spotkań mieszkańców. Wyznaczone drogi, z których większość istnieje już w terenie, mają na celu obsługę komunikacyjną terenu i zapewnienie dojazdu niezbędnego dla funkcjonowania obiektów. W odróżnieniu od obiektów usługowych o charakterze handlowym, w tym przypadku nie jest prognozowany ruch dużej liczby pojazdów z uwagi na ograniczenia miejsc parkingowych, co bezpośrednio wynika z planowanego charakteru miejsca.

W perspektywie długoterminowej nie prognozuje się zatem zauważalnego wpływu skutków realizacji zapisów dokumentu na jakość powietrza.

Z uwagi na charakter zabudowy i planowany znaczny udział zieleni urządzonej, niewielki będzie również wpływ takiej zabudowy na warunki termiczne i hydrometeorologiczne.

8.3 Wody podziemne i powierzchniowe

Wody powierzchniowe oraz podziemne są elementem środowiska bardzo narażonym na zanieczyszczenie. Wielkość zanieczyszczenia tych wód zależy między innymi od stopnia zurbanizowania i uprzemysłowienia, gospodarki ściekowej, intensywności działalności rolniczej, a także od pokryw geologicznych i ukształtowania terenu. Analizowany projekt dokumentu nie wprowadza takich zapisów, które mogłyby skutkować nieosiągnięciem celów środowiskowych JCWP oraz negatywnym wpływem, na jakość wód JCWPd.

Aby zmniejszyć negatywny wpływ szczelnych nawierzchni na zasoby wód podziemnych sugeruje się, aby stosować rozwiązania umożliwiające retencjonowanie wody w obrębie nieruchomości. Tam gdzie to możliwe ze względu na ochronę wód i gleb, należy stosować nawierzchnie ażurowe, ograniczając nawierzchnie nieprzepuszczalne. Również zastosowanie systemów, pozwalających na zwiększenie retencji i infiltracji i zagospodarowanie wód opadowych w obrębie działki, wszędzie tam gdzie warunki

gruntowo-wodne na to pozwalają, spowodowałoby zmniejszenie negatywnego oddziaływania na zasoby wód podziemnych oraz zmniejszyłoby negatywny wpływ na wzrost zagrożenia powodziowego. Systemy infiltracji i retencji mogą być realizowane w postaci powierzchniowej lub podziemnej.

8.4 Zasoby przyrodnicze i poziom różnorodności biologicznej

Obszar leży w centrum miasta i odznacza się niskim poziomem bioróżnorodności. Zieleń urządzona i częściowo zbiorowiska ruderalne stanowią jedyną formę zieleni. Występujące gatunki roślin i zwierząt są pospolite w skali regionu i kraju.

Specyficzny dla analizowanego terenu jest fakt, że na obecnym etapie dostępny jest szereg dokumentów, dotyczących projektu „Fabryka Pełna Życia”. Jako część projektu, zawierają one również wskazania, co do nasadzeń roślinności.

W przestrzeni Fabryki Pełnej Życia zaprojektowano zieleń wysoką (drzewa) i niską (krzewy, krzewy płożące) oraz liczne nasadzenia pnączy i bylin, w postaci rabat i swobodnych kompozycji traw. Zieleń ta pełnić ma różnorodne funkcje:

- reprezentacyjną, towarzyszącą układowi urbanistycznemu, w postaci pasm zieleni – kompozycji liniowych, które wyróżniają przebieg ciągów komunikacyjnych i lokalizację zabudowy,
- ekologiczną, w postaci zastosowania gatunków roślin przyjaznych ptakom, owadom i małym ssakom (łąki kwietne, drzewa i krzewy owocowe, będące pożywieniem dla zwierząt),
- izolacyjną/osłonową, w postaci zastosowania gatunków drzew i krzewów liściastych oraz pnączy, które ograniczają hałas i zanieczyszczenie powietrza,
- integrującą, w postaci kompozycji roślinnych „wpisanych” w obiekty architektoniczne, m.in. zielony tunel przestrzeni suwnic (Szczegółowa koncepcja... 2019).

Projekt planu zawiera ponadto nakaz kształtowania zieleni w przestrzeniach publicznych przy zastosowaniu zasad kompozycji oraz zróżnicowanego doboru gatunkowego roślin, z wyłączeniem elementów obcych krajobrazowo – egzotycznych gatunków zimozielonych drzew iglastych z rodzajów takich jak *Thuja*, *Chamaecyparis* i *Juniperus*.

Projekt zakłada również dążenie do utrzymania istniejących terenów zielonych mających walory kompozycyjne i izolacyjne oraz uzupełnienie o nowe tereny zieleni urządzonej tworzące ciągi do spacerów w szczególności na trasach łączących kluczowej w tej części miasta funkcje wytwarzające ruch (np. dworzec kolejowy, place miejskie, przystanki komunikacji miejskiej).

8.5 Krajobraz

Realizacja projektu ma stworzyć całkowicie nową przestrzeń w centrum dużego miasta. Wszelkie działania mają na celu rewitalizację i budowę centrum Dąbrowy Górniczej, w miejscu zabudowań fabrycznych. Realizacja ustaleń projektu wpłynie pozytywnie na walory krajobrazowe tej części miasta.

8.6 Hałas, wibracje oraz promieniowanie elektromagnetyczne

Nie sposób pominąć faktu, że projekt dotyczy terenu ścisłego centrum miasta. Przeznaczenie terenów, jakie wprowadza analizowany dokument jest typowe dla tego typu obszarów. W obrębie obszaru istnieje zarówno zabudowa mieszkaniowa jak i usługowa. Z uwagi na położenie i koncepcję zagospodarowania terenu nie przewiduje się istotnego wzrostu natężenia ruchu samochodowego w obrębie obszaru. Projekt nie zakłada powstania w tym miejscu obiektów, które generują znaczący ruch pojazdów. Zakładane powiązania z częścią miasta leżącą na południe od ul. Królowej Jadwigi kładą nacisk na udrożnienie terenu dla ruchu pieszych. Wyznaczone w projekcie drogi istnieją w większości w terenie a ich przeznaczeniem jest zapewnienie obsługi obiektów, zlokalizowanych na terenie Fabryki Pełnej Życia.

Analizowany projekt mpzp nie zawiera zapisów, które mogłyby spowodować istotny wzrost poziomu hałasu i promieniowania elektromagnetycznego w otoczeniu.

8.7 Zdrowie i warunki życia ludzi

Realizacja ustaleń mpzp, przy założeniu realizacji wszystkich inwestycji zgodnie z obowiązującym prawem, nie stworzy warunków, w których wystąpiłoby bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia i życia mieszkańców na analizowanym obszarze.

8.8 Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Na obszarze objętym mpzp, nie występują obiekty zaliczane do zakładów o dużym i zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii oraz obiektów zaliczonych do kategorii „potencjalni sprawcy poważnych awarii”. Projekt mpzp nie wprowadza takiego przeznaczenia terenu, ani innych ustaleń, które mogłyby skutkować powstaniem tego typu zakładów.

8.9 Zabytki i dobra materialne

Projekt wskazuje istniejące na tym obszarze zabytki, zarówno ujęte w rejestrze zabytków jak i gminnej ewidencji zabytków. Projekt zakłada również zachowanie części cennych elementów architektonicznych i konstrukcyjnych obiektów dawnych zakładów, w

szczegółności w miejscach wskazanych na rysunku planu, jako obiekty o cechach zabytkowych do zachowania.

Ustalenia projektu mpzp nie stwarzają możliwości negatywnego oddziaływania na dobra materialne oraz zabytki. Nie pozbawiają one również właścicieli gruntów sąsiednich dostępu do drogi publicznej, możliwości korzystania z wody, kanalizacji, energii elektrycznej, ciepłej oraz z środków łączności, dostępu do światła dziennego do pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi, dostępu do obiektów usługowych.

8.10 Oddziaływania transgraniczne

Położenie obszaru objętego projektem mpzp a przede wszystkim charakter projektowanego zainwestowania, wyklucza możliwość transgranicznego oddziaływania na środowisko.

9 Propozycje innych niż w projekcie mpzp rozwiązań alternatywnych a także zapobiegających, ograniczających lub kompensujących negatywne oddziaływania na środowisko

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu mpzp sporządzana była równocześnie z opracowaniem dokumentu planistycznego, co pozwoliło na przyjęcie rozwiązań przestrzennych, które umożliwiły uniknięcie potencjalnych znaczących kolizji i konfliktów przestrzennych, doprowadzając do wyboru pożądanych i jednocześnie możliwie optymalnych kierunków działań.

10 Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu mpzp oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, właściwy organ sprawdza zgodność projektu budowlanego z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie z art. 54 ustawy prawo budowlane, do użytkowania obiektu budowlanego, na którego wzniesienie jest wymagane pozwolenie na budowę, można przystąpić po zawiadomieniu właściwego organu o zakończeniu budowy. Nadzór i kontrola nad przestrzeganiem przepisów prawa budowlanego, a w szczególności zgodności zagospodarowania terenu z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz wymaganiami ochrony środowiska, zgodnie z art. 81 ust. 1 powyższej ustawy, należy do podstawowych obowiązków organów administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego.

Monitoring skutków realizacji ustaleń projektu mpzp, prowadzony będzie również w ramach analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, uwzględniającej m.in.

prowadzone na bieżąco rejestry wydanych pozwoleń na budowę, rejestry obiektów oddanych do użytku oraz wydanych zezwoleń na realizację dróg i dokonywanej, zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Analiza taka musi zostać opracowana, co najmniej raz w czasie kadencji rady gminy.

Wpływ skutków realizacji ustaleń projektu mpzp na środowisko, analizowany będzie ponadto w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska z uwzględnieniem ograniczeń, wynikających z poziomu jego szczegółowości.

11 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem prognozy oddziaływania na środowisko są ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (mpzp), zgodnie z podjętą uchwałą Nr XIV/199/2019 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 11 września 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia "Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza dla terenów położonych w rejonie Fabryki Pełnej Życia".

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko wynika z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Organ administracji opracowujący projekt dokumentu, obligatoryjnie sporządza prognozę oddziaływania na środowisko i przedkłada go instytucjom i organom właściwym do zaopiniowania i uzgodnienia projektu dokumentu a także jest on przedmiotem społecznej oceny – podlega wyłożeniu do publicznego wglądu, a jej ustalenia mogą mieć wpływ na decyzję rady gminy w sprawie jego uchwalenia. Również ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, nakłada obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko.

W oparciu o art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, wystąpiono o uzgodnienie zakresu oraz stopnia szczegółowości niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko, uzyskując uzgodnienia zawarte w pismach:

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach – pismo znak: WOOŚ.411.93.2020.AOK z dnia 22.07.2020 r.

Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Dąbrowie Górniczej – pismo znak: NS/ZNS/522.239.3909.8/2020 z dnia 03.07.2020 r.

Prognoza obejmuje ocenę najbardziej prawdopodobnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska, jakie mogą być skutkiem dyspozycji przestrzennych zawartych w ustaleniach analizowanego projektu mpzp. Celem prognozy jest również pełna

informacja dla podmiotów mpzp, tj. wnioskodawców, społeczności lokalnej i samorządów o skutkach przyjętej polityki przestrzennej dla środowiska przyrodniczego.

Obszar objęty projektem zlokalizowany jest w zachodniej części województwa śląskiego, na terenie miasta na prawach powiatu Dąbrowa Górnicza. Obszar zlokalizowany jest w zachodniej części miasta, pomiędzy ulicami Królowej Jadwigi, Kolejową, Górników Redenu, Marii Konopnickiej i aleją Tadeusza Kościuszki.

Obszar jest w całości zainwestowany. Dominującą formą jest zabudowa przemysłowa, dawnej fabryki obrabiarek DEFUM. Część terenu porastają drzewa. Teren jest częściowo uzbrojony. Na terenie inwestycji kończą się w chwili obecnej prace budowlane związane z realizacją pierwszego obiektu na tym terenie z przeznaczeniem na Centrum Spotkań. Na obrzeżach występuje zabudowa usługowa oraz mieszkaniowa wielorodzinna. W części południowej dominuje Pałac Kultury Zagłębia.

W projekcie określono następujące podstawowe przeznaczenia terenów:

- UM – tereny zabudowy usługowej i mieszkaniowej;
- 2) U – teren zabudowy usługowej;
- 3) UK – teren usług kultury, oświaty i nauki;
- 4) PM – teren placu miejskiego;
- 5) ZP – tereny zieleni urządzonej;
- 6) KDG – tereny drogi publicznej klasy głównej;
- 7) KDZ – teren drogi publicznej klasy zbiorczej;
- 8) KDD – tereny dróg publicznych klasy dojazdowej;
- 9) KDX – teren ciągu pieszo – jezdni.

Najbardziej istotna zmiana, jaka ma być skutkiem realizacji analizowanego projektu, to powstanie centrum miasta w miejscu dawnego zakładu przemysłowego. Mamy zatem do czynienia z sytuacją kiedy plan określa nowe przeznaczenia terenu zagospodarowanego już w pewien sposób. Ponadto aktualnie obowiązujący plan dopuszcza w części terenu realizację zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów. Projekt planu zakłada, że aktualne przeznaczenie zmieni się w wieloraki sposób. Największe zmiany dotyczą terenu dawnej fabryki, gdzie planowana jest zabudowa o mieszanym charakterze (usługowa i mieszkaniowa). Tereny otaczające podlegać będą mniejszym przekształceniom z uwagi na fakt, że zachowana zostanie istniejąca zabudowa mieszkaniowa i usługowa. Również teren placu przed Pałacem Kultury Zagłębia jak i sam budynek zachowuje swoje przeznaczenie. Analizy prowadzone na potrzeby niniejszej prognozy, uwzględniają zatem aktualny sposób użytkowania i zagospodarowania terenu. Na etapie sporządzania projektu planu oraz

prognozy, znana była „Szczegółowa koncepcja architektoniczno-urbanistyczna dla obszaru Fabryki Pełnej Życia”. Część hal przemysłowych znajdujących się na terenie zostanie wyburzonych, a te najcenniejsze zostaną odrestaurowane, przebudowane i zaadaptowane do nowych funkcji usługowo-handlowych. Istniejąca zabudowa zostanie uzupełniona budynkami nowo projektowanymi o funkcjach usługowych i mieszkalnych z komercyjną przestrzenią położoną w parterach budynków.

Z uwagi na charakter działań przewidzianych w projekcie dokumentu, rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko, prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg i częstotliwość oddziaływań, prognozuje się, iż realizacja postanowień przedmiotowego projektu mpzp, nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, w tym na najbliższe położone obszary objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody.

12 Materiały źródłowe. Akty prawne, publikacje i opracowania dokumentacyjne

A. Akty prawne

1. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1219 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody (tekst jedn. Dz. U. z 2020 poz. 55 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (tekst jedn. Dz. U. z 2020 poz. 310 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jedn. Dz. U. z 2020 poz. 293 z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn. Dz. U. z 2020 poz. 283 z późn. zm.).
6. Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (tekst jedn. Dz. U. z 2019 poz. 1862 z późn. zm.).
7. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jedn. Dz. U. z 2020 poz. 282 z późn. zm.).
8. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (tekst jedn. Dz. U. z 2020 poz. 1333 z późn. zm.).
9. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. poz. 774 z późn. zm.).
10. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie kryteriów oceny wystąpienia szkody w środowisku (Dz. U. poz. 1399).
11. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jedn. Dz. U. z 2014 r. poz. 112 z późn. zm.).
12. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. poz. 2448).
13. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 października 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. poz. 1931).
14. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. poz. 914).
15. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 czerwca 2018 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. poz. 1119).
16. Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. poz. 2148).
17. Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. poz. 2149).
18. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz. U. poz. 1395).
19. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. poz. 2183 z późn. zm.).
20. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. poz. 1409).
21. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. poz. 1408).

22. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2011 r. w sprawie listy roślin i zwierząt gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym (Dz. U. Nr 210, poz. 1260).
23. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. poz. 138)
24. Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. poz. 1311).
25. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. poz. 1839).
26. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. poz. 1911 z późn. zm.).
27. Uchwała nr XVII/380/2016 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 18 maja 2016 r. w sprawie przyjęcia gminnego programu opieki nad zabytkami miasta Dąbrowa Górnicza na lata 2016 – 2019.

B. Publikacje

28. Andrzejewski R. i in. 1991. Krajowe studium bioróżnorodności. Raport Polski dla UNEP, Warszawa.
29. Baza danych geologiczno – inżynierskich wraz z opracowaniem atlasu geologiczno – inżynierskiego aglomeracji katowickiej. Katowice 2008.
30. Głowaciński K., Rafiński J. (red.), 2003. Atlas płazów i gadów Polski. Status – rozmieszczenie – ochrona. GIOŚ, Warszawa.
31. Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., 2005. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską sieć Natura 2000 w Polsce. Opracowanie wykonane dla Ministerstwa Środowiska w ramach realizacji programu Phare PL0105.02. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża.
32. Kistowski M., 2003. Procedura sporządzania opracowań ekofizjograficznych w świetle najnowszych uregulowań prawnych (w:) Ochrona przyrody na obszarach rolnych, Fundacja Wspierania Inicjatyw Ekologicznych, Towarzystwo na Rzecz Ziemi, Kraków –Oświęcim, s.14-33
33. Klimaszewski M., 1981. Geomorfologia ogólna. PWN, Warszawa.
34. Kondracki J., 2001. Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa.
35. Macias A., Bródka S., 2014. Przyrodnicze podstawy gospodarowania przestrzenią. PWN, Warszawa.
36. Majchrowska A., 2007. Realizacja zapisów Europejskiej Konwencji Krajobrazowej.
37. Mapa Geośrodowiskowa Polski 1:50 000 (MGSP) - Arkusz: Katowice
38. Matuszkiewicz M., 2008a. Regionalizacja geobotaniczna Polski. IGiPZ PAN Warszawa.
39. Matuszkiewicz M., 2008b. Potencjalna roślinność naturalna Polski. IGiPZ PAN Warszawa.
40. Okarma H., Bogdanowicz W., Rychlik L., Szuma E., 2011. Atlas Ssaków Polski. IOP PAN Kraków.
41. Okołowicz W., 1978. Regiony klimatyczne. Narodowy Atlas Polski. Ossolineum. Warszawa.
42. Ostaszewska K., 2002. Geografia krajobrazu. PWN Warszawa.
43. Paczyński B. (red.), 1995. Atlas hydrogeologiczny Polski 1:500000

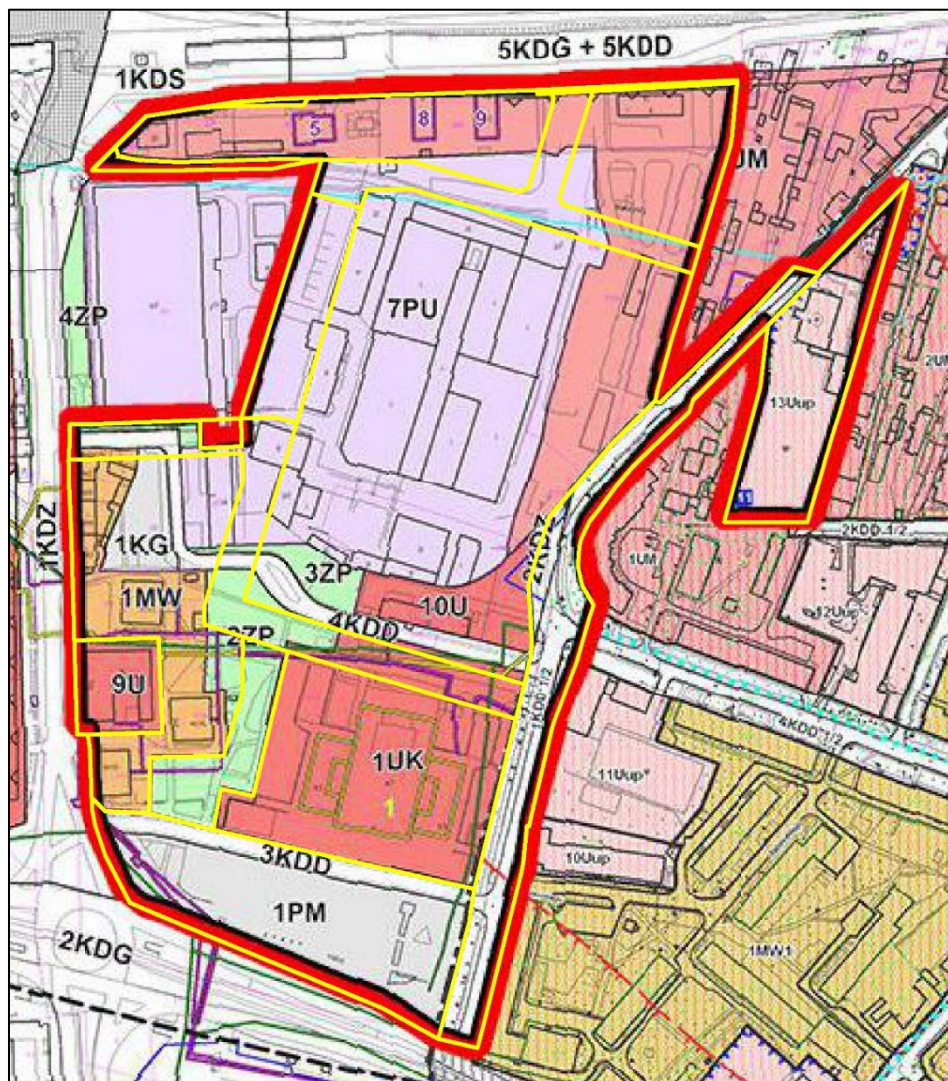
44. Paczyński B., Sadurski A., 2007. Hydrogeologia regionalna Polski. PIG, Warszawa.
45. Pawlaczyk P., Jermaczek A., 2009. Poradnik lokalnej ochrony przyrody. Wydawnictwo Klubu Przyrodników.
46. Raport o stanie środowiska w województwie śląskim w 2018 roku. WIOŚ. Katowice 2019.
47. Richling A., Solon J., 2011. Ekologia Krajobrazu. PWN, Warszawa.
48. Siemiński M., 2007. Środowiskowe zagrożenia zdrowia. PWN, Warszawa.
49. Solon J., Borzyszkowski J., Bidłasik M., Richling A., Badora K., Balon J., Brzezińska-Wójcik T., Chabudziński Ł., Dobrowolski R., Grzegorzczak I., Jodłowski M., Kistowski M., Kot R., Krąż P., Lechnio J., Macias A., Majchrowska A., Malinowska E., Migoń P., Myga-Piątek U., Nita J., Papińska E., Rodzik J., Strzyż M., Terpiłowski S., Ziaja W. 2018. Physico-geographical mesoregions of Poland: Verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data. *Geographia Polonica* vol. 91, iss. 2, pp. 143-170
50. Sołowiej D., 1992. Podstawy metodyki oceny środowiska przyrodniczego człowieka. Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań.
51. Szczegółowa koncepcja urbanistyczno-architektoniczna priorytetowego obszaru rewitalizacji centrum w Dąbrowie Górniczej ze szczególnym uwzględnieniem terenu Fabryki Pełnej Życia. ANALOG. Szczecin 2019.
52. Plan adaptacji miasta Dąbrowa Górnicza do zmian klimatu do roku 2030 – projekt. Dąbrowa Górnicza 2018.
53. Warunki ekofizjograficzne miasta Dąbrowa Górnicza” Przedsiębiorstwo Usługowe „GEOGRAF” Dąbrowa Górnicza 2003.
54. Zielony R., Kliczkowska A., 2012. Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski 2010, CILP, Warszawa.

13 Spis Rysunków

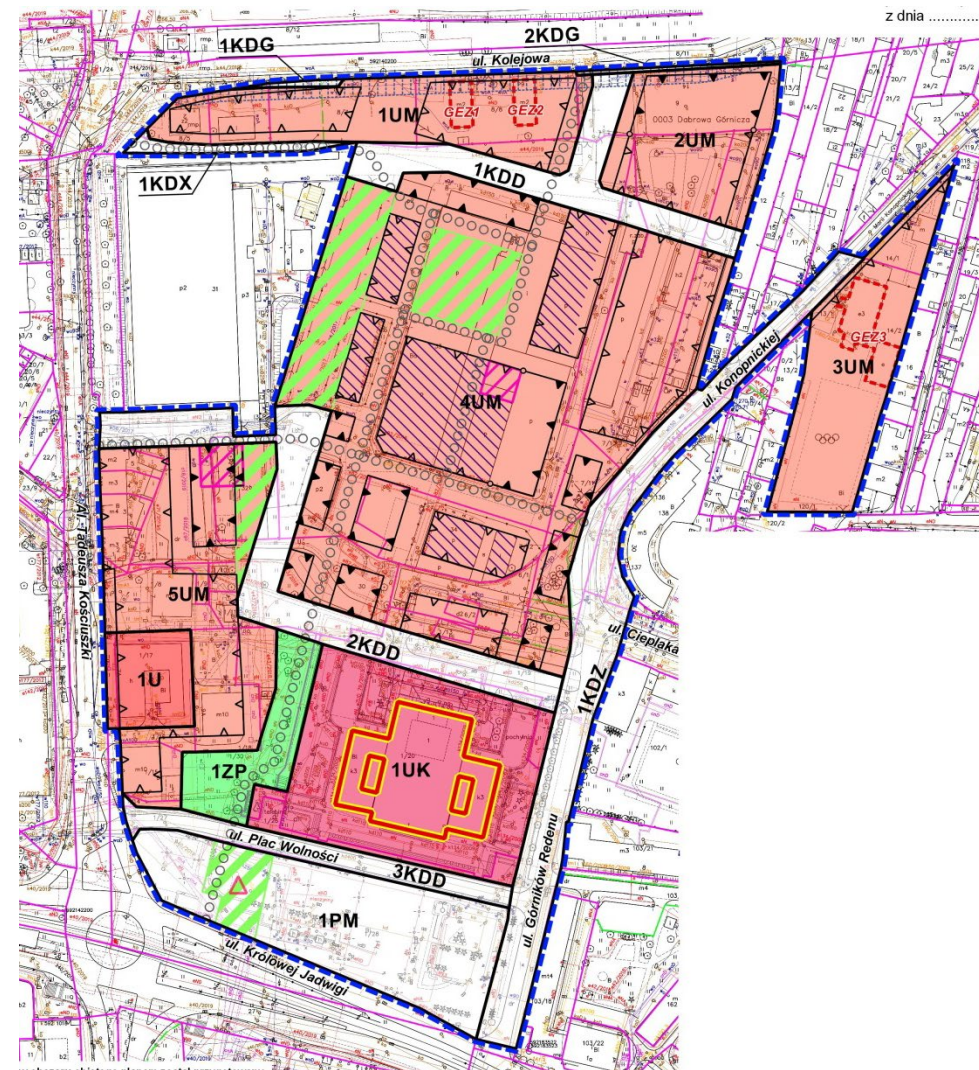
Ryc. 1. Położenie administracyjne obszaru	8
Ryc. 2. Położenie fizyczno-geograficzne obszaru	9
Ryc. 3. Położenie terenu opracowania względem udokumentowanych złóż kopalin	10
Ryc. 4. Położenie obszaru w obrębie JCWPd oraz względem GZWP	12
Ryc. 5. Położenie obszaru względem JCWP i wód powierzchniowych	14
Ryc. 6. Położenie obszaru w stosunku do obszarów chronionych	24
Ryc. 7. Położenie obszaru w stosunku do sieci proponowanych korytarzy ekologicznych	26
Ryc. 8. Granica miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	27

Prognoza oddziaływania na środowisko
miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza
dla terenów położonych w rejonie Fabryki Pełnej Życia

Obowiązujący plan miejscowy z liniami rozgraniczającymi (żółty kolor) projektu planu

Projekt planu miejscowego